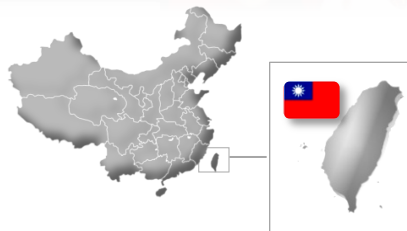

25° 2' 0" N, 121° 38' 0" E

ČÍNSKÁ REPUBLIKA

中華民國

Romana Červinková, Přf UK Praha, 2.NRPGD (cervinkova.romana@seznam.cz)

TAIWAN: JINÁ ČÍNA?

- Rozloha:** 36 193 km²
- Počet obyvatel:** 23 340 136 (644/km²) – k r. 2013
- Hlavní město:** Taipei
- Státní zřízení:** Unitární poloprezidentská republika
- Úřední jazyk:** Tradiční (mandarínská) čínština
- Mezinárodní status:** De facto nezávislý demokratický stát

Taiwan se stal od konce 2. sv. v. významným geopolitickým ohniskem napětí, které vyplývá především z jeho interakcí s Čínou. Cílem práce je podat obraz a vysvětlit základních faktů, které prostupují politickým děním Čínské republiky na Taiwanu od počátku 19. století dodnes. Dále má práce postihnout vyostřování konfliktu mezi Taiwanem a pevninskou Čínou, vztahy těchto dvou území s ostatními státy světa, směry, kterými je vedena čínská strategie vůči Taiwanu a opačně, a shrnutí současné politické situace nastítnit budoucí perspektivy.

Historický kontext

Ostrov obývaný polynéskými kmeny, v 17. stol. kolonizován Evropany, později zcela obsazen a formován Číňany. V pevninské Číně vyhrála r. 1949 dlouholetý mocenský boj Komunistická strana nad Nacionalistickou stranou Kuomintang (KMT) a členové KMT se stáhli na Taiwan – mocenský převrat, vláda jedné strany. Čína se tak rozdělila na komunistickou pevninu a nacionalistický ostrov, obě strany se prohlašovaly za jedinou legitimní reprezentantku čínského národa.

Krise v Taiwanské úžině

1950 : Korejská válka. USA v obavě z šíření komunismu vysílá strategicky do Taiwanské úžiny vojenské loďstvo a s Taiwanem podepisují spojeneckou dohodu. Americká přítomnost v úžině zakonzervovala status quo na dlouhé období. Mao Ce-tung vnímá spojenectví USA a Taiwanu jako hrozbu, snaží se dobýt Taiwan silou (odštělování ostrovů). USA hrozí Číně jadernou odplatou – Čína se stahuje, konflikt zůstává na mrtvém bodě. SSSR oslabuje kvůli útokům své vztahy s Čínou.

Taiwan:

Součást strategického trojúhelníku (Ross, 1986): Silný vliv na vzájemné vztahy světových mocností.

Mezinárodní status

Od 1972 postupný odklon USA od Taiwanu ve prospěch Číny. Obama, většina států světa a mezinárodních organizací včetně OSN uznává dnes pouze „jednu Čínu“ – Čína je ekonomicky příliš vlivná, státy se obávají jejího odvetného jednání při případném vyjádření jejich protičínského názoru. Proto souhlasí s čínským stanoviskem, že Taiwan je čínskou provincií.

Čínská strategie vůči Taiwanu

Čína aplikuje vůči Taiwanu **politiku „cukru a biče“**: kombinace nabídek výhod a vojenského nátlaku. Podmínky aplikace politiky cukru: Taiwan nevyhlásí nezávislost a žádá 3. země nevstoupí do konfliktu. Porušení podmínek = vojenský útok (Čína rozmisťuje na pobřeží Taiwanské úžiny balistické rakety). Čína přichází s **principem „1 země, 2 režimy“** – Taiwan má uznat pekingskou vládu, smí si však ponechat autonomii (úspěšně již princip aplikován na Hong Kong a Macao): Taiwan odmítá.

Současný stav a vize do budoucna

Taiwan je postupně demokratizován (od 1978), liberalizován, otvírá se zahraničním stykům, i přes politické napětí rozvíjí ekonomické vazby s Čínou. Současný prezident volený ve svobodných volbách - **Ma Jing-tiou** – usiluje o rozvoj čínsko-taiwanských vztahů. Vztahy lze označit za normalizované, přestože dořešené nejsou a jisté napětí trvá. Zachování současného stavu de facto nezávislosti Taiwanu se jeví jako nejlepší řešení.

Veřejné mínění na status země:

55%	zachovat status quo
25%	sjednocení s Čínou
20%	nezávislost Taiwanu

Změna v pocitu identity 1999-2000:

Čínská	z 45% na 15%
Taiwanská	z 16% na 40%
Dvojí	kolísá kolem 40%

(Fürst, 2004)

Literatura:

JOHNSON, P. (1991): Dějiny dvacátého století. Rozmluvy, Praha, 845 s.
 ROY, D. (2002): Taiwan. A Political History. 1. Vydání. Ithaca, United States, 288 s.
 LIŠČÁK, V. (2003): Stručná historie států. Taiwan. Libri, Praha, 128 s.
 SCHLEY, N., BUSSE, S. (2004): Války USA. Brána, Praha, s. 88-91.
 FÜRST, R. (2004): Tchaj-wan - mladá čínská demokracie. Mezinárodní vztahy, 39, č. 3, s. 5-21.
 ZHAO, S. (1999): Military Coercion and Peaceful Offence. Pacific Affairs, 72, č. 4, s. 495-512.
 JI, Y. (1996): Taiwan in the Political Calculations... The China Journal, 36, č. 7, s. 117-125.
 ROSS, R. S. (1986): International Bargaining and Domestic Politics. WP, 38, č. 2, s. 255-287.
 NATHAN, A. J. (1996): China's Goal in the Taiwan Strait. The China Journal, 36, s. 87-93.
 ČIKAROVÁ, K. (2008): Vliv úřadu prezidenta na taiwanský demokratizační proces. Bakalářská práce. Institut politologických studií FSV UK, Praha, 2008, 82 s.

